

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT**

Tatiana Kušníriková

**Súbor pracovných listov – Praktiká z biológie
pre 7. roč. 2. časť**

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	<Mgr. Tatiana Kušníriková>
Kontakt na autora UZ:	<ZŠsMŠ Lipovce, Lipovce 125, okr. Prešov, zssmslipovce@gmail.com>
Názov:	< Súbor pracovných listov – Praktiká z biológie pre 7. roč. 2.časť >
Rok vytvorenia:	<2014>
Oponentský posudok vypracoval:	< Ing. Zuzana Poklembová >
ISBN 978-80-565-0288-4	

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Chránené stavovce	4
Zoznam bibliografických odkazov	19

1. Chránené stavovce

1. Doplň text :

životného prostredia, mokradí, potravy, cicavce, hlodavcov, nezastupiteľné, červenej knihe, ochrane prírody a krajiny, cicavce, biodiverzita, rovnováhy, zakázané, obojživelníky, riek, výrubom lesov, vtáky, poľnohospodárstvo

Každý živočích má svoje _____ miesto v prírode. Druhovú rozmanitosť v prírode je potrebná pre udržanie biologickej _____. Rozmanitosť druhov odborne nazývaná _____ v poslednom období výrazne klesá. Hlavným dôvodom pre pokles biodiverzity je narušenie _____. Slovenská republika sa rozhodla chrániť takto ohrozené druhy. Služi na to zákon o _____ _____. Tento zákon hovorí o tom, že chránené živočíchy je _____ nielen usmrčovať, ale aj rušiť, chytať, zraňovať, premiestňovať a poškodzovať prostredie v ktorom žijú. Chránené druhy nájdeme v _____. Každý živočích má v prírode význam. Ryby sú zdrojom _____ a tým súčasťou potravného reťazca. _____ likvidujú hmyz a udržiavajú tak biologickú rovnováhu. Na likvidovanie _____ sú odborníci plazy. Vtáci sú výborní likvidátori hmyzu, hlodavcov, sú zdrojmi potravy a skrášľujú naše životné prostredie. _____ sú výbornými spoločníkmi človeka, ničia chorých a slabých jedincov, a samozrejme sú súčasťou potravného reťazca. Spomínané živočíchy sú v súčasnej dobe ohrozované rôznymi vplyvmi. Počet rýb klesá v dôsledku znečisťovania _____ a nadmernému rybolovu. Vysušovanie _____ má vplyv na obojživelníky, ktoré majú tak nedostatočný prístup k vodnej ploche. Zmenou prostredia plazov napr. _____ vedie k ich ohrozeniu a znižovaniu ich počtu. Stavebnou činnosťou výrazne trpia najmä _____ a _____. Samozrejme intenzívne _____, s čím súvisí hlavne využívanie chemických prípravkov, ničenie hniezd a brlohov neprospieva žiadnemu živočíchovi.

3. Vyber správnu možnosť

Rys ostrovid

- a) je chránený živočích, a loví slabých jedincov a zabezpečuje tak rovnováhu v prírode
- b) nie je chránený živočích, pretože loví slabých jedincov a znižuje tak populáciu niektorých živočíchov

Obr. 2

Ropucha zelená

- a) je chránený obojživelník, premena žubrienky na žabku nastáva po 2 – 3 mesiacoch, je užitočná a jej počet sa znižuje v dôsledku používania „chémie“ v poľnohospodárstve
- b) je chránený plaz, vyvíja sa z vajíčka, v plytkých a mlákach, je užitočná lebo požíra bezstavovce

Obr. 3

Mlok hrebenatý

Obr. 4

Jašterica zelená

- a) znečisťovanie lúk a polí spôsobuje úhyn tohto chráneného obojživelníka, ktorý sa vyskytuje hlavne v horských bystrinách
- b) úbytok a znečistenie vodných plôch aj poľnohospodárstvom spôsobuje znižovanie jeho početnosti. Samička sa postará o svoje vajíčka, každé vloží do listu ohnutého v tvare U

- a) plaz je chránený pre svoju užitočnosť – živí sa hmyzom : muchami, koníkmi, larvami motýľov a v súčasnosti početnosť klesá pre devastáciu jej životného priestoru
- b) plaz je chránený pre svoju výnimočnosť – obýva chladné a vlhké miesta lesa a prispieva k rozširovaniu semien ihličnatých stromov

Obr. 5

Korytnačka močiarna

a) je zavlečeným druhom – nepôvodným a spôsobuje vytláčanie korytnačky písmenkovej, ktorá je veľmi vzácna

b) ničením jej biotopu a voľným vypúšťaním korytnačky písmenkovej nezodpovednými chovateľmi spôsobuje, že počty korytnačky močiarnnej klesajú, nestíha konkurovať zavlečenému druhu a je vytláčaná

Obr.6

Bocian biely

a) úbytok mokradí a odstraňovanie mimolesnej zelene prispieva k zániku bocianích hniezd a znižovaniu ich počtu

b) nakoľko výrazne klesá počet plazov u nás, dochádza k úbytku potravy a znižovaniu početnosti bocianov

Obr. 7

Orol skalný

Obr. 8

- a) najčastejšou príčinou úbytku tohto ohrozeného druhu je nesprávne orientovaná ťažba a práce v lese, čo ničí ich priestor na hniezdenie, ale tiež aj vykrádanie hniezd,
- b) tento ohrozený druh je chránený, pretože sa nachádza na vrchole potravinového reťazca a zabezpečuje tak znižovanie populácií drobných cicavcov

Netopier obyčajný

- a) tento chránený nočný vták je dôležitým prvkom na udržanie biologickej rovnováhy
- b) je chránený nočný cicavec, za noc skonzumuje obrovské množstvo škodlivého hmyzu (viac ako tisíc kusov)

Obr. 9

Svišť vrchovský

a) počet svišťov výrazne klesá, k čomu niekedy prispieva aj nerozvážne umiestené protilavínové opatrenia, ale hlavne veľa turistov, ktorí ich vyrušujú

b) počet svišťov je alarmujúci, a prispieva k tomu zvýšenie počtu predátorov – vlkov, ktorý sú hlavnými lovcami svišťov

Obr. 10

Vydra riečna

a) cicavca v minulosti lovili pre kožušinu, dnes sú jeho počty nízke aj kvôli znečisteniu riek, čo je jeho životným priestorom, a preto je zákonom chránený

b) v minulosti sa vydra lovila pre veľmi chutné mäso, dnes je takmer vyhubená a preto ju zákon chráni
Obr. 11

Salamandra škvrnitá

a) salamandra škvrnitá
je chránená bernským
dohovorom, ale náš
zákon je nechráni

b) automobilová
doprava a
znečisťovanie
vodných tokov
spôsobuje úbytok
počtu tohto
obojživelníka, ktorý je
citlivý na zmeny

Obr. 12

Rybárik riečny

a) nedostatočná
potravná ponuka
(čiže málo malých
rybiek) a zároveň
zásahy do riek sú
príčinou úbytku
tohto vtáčika

b) tento vták sa
vyskytuje
v hojnom počte,
preto sa plánuje
zrušiť jeho
ochrana zákonom

Obr. 13

Rosnička zelená

a) táto žabka je veľmi citlivá na znečistené prostredie, jej populácia v súčasnosti klesá a preto je zákonom chránená
b) je naša najväčšia žaba, ktorá citlivo reaguje na životné prostredie

Obr. 14

Kamzík vrchovský tatranský

a) je bylinožravec citlivý na vyrušovanie a znečistenie prostredia, je to chránený druh, pretože vymiera
b) je mäsožravec citlivý na vyrušovanie ľuďmi
Obr. 15

Drop veľký

a) tento druh vtáka je stály, a ohrozujú ho predátori, je chránený pretože nedokáže ujsť pred líškou, ktorá je jeho hlavným nepriateľom

b) najväčší stredoeurópsky vták vplyvom zmien v krajine vymiera, preto je potrebné ho chrániť aj zákonom (je to celosvetovo ohrozený druh)

Obr. 16

4. Háďaj kto som

Nikdy sa nevzdáľuje od vody, a životu v nej je dokonale prispôsobená. Rada sa vyhrieva na slniečku, má plávacie blany, pancier a jej potravou sú žubrienky a ryby. V zime je schovaná na dne vôd v bahne.

Keď sa začne zmrákať, môžeme ho vidieť aj preletieť okolo keď budeme mať šťastie. Svoju korisť, ktorou je hmyz, lovia počas letu, využívajú „echolokáciu“ – vysielajú signál (vlny), ktorý po odraze od prekážky im napovie, kde sa prekážka nachádza.

Tento obojživelník je rozšírený na močaristých miestach, no môžeme ho nájsť aj na strome, na ktorom sa prichytí vďaka prísavkám na konci prstov. Samce pri škrekaní nadúvajú kožu na hrdle.

Vo vlhkých lesoch, s nenápadným žltočiernym sfarbením nájdeme živočích, ktorá ma na tele žľazy, ktoré vylučujú dráždivé látky. V noci vylieza z úkrytu za potravou, ale nikdy ju nesmieme chytať do ruky.

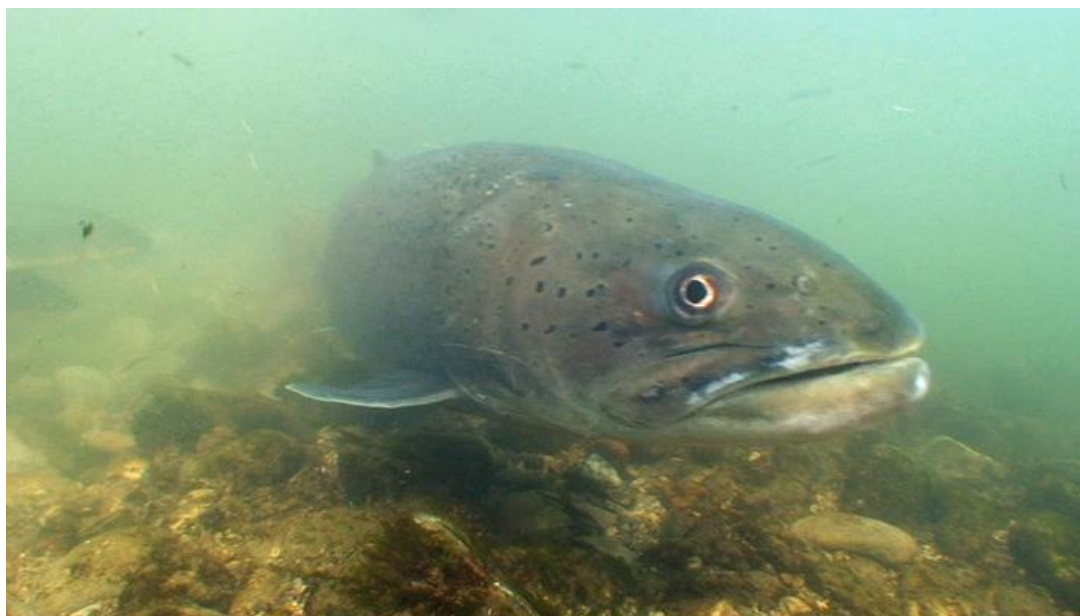
Hniezdo si stavia na vyvýšených miestach, a môžeme ho vidieť v blízkosti vody. Rodičia hovoria, že nosí detí, ale čo určite vieme, že sa živí rybami a žabkami. O mláďatá sa starajú obaja rodičia, a na vajíčkach sa striedajú tiež obaja rodičia. Prilietavú na jar, a vracajú sa na tie isté hniezda.

Je to pestro sfarbený maličký vtáčik, a silným zobákom si vyhlbuje nory na brehu, v ktorých sa stará o mláďatá.

Má hustú kožušinu, ktorá neprepustí vodu, ploský chvost, ktorý má funkciu kormidla, plávacie blany. Je výborným staviteľom, z konárov si vybuduje dom aj s tajným východom. Časť tohto domu je nad vodou a časť pod vodou.

Je najväčším obyvateľom lesa, všežravý, celú zimu takmer prespí v brlohu a počas zimy žije zo zásob tuku, ktorý si vytvoril počas jesene. _____

5. Pomenuj týchto živočíchov, a zarad' ich do tried : ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, chránené stavovce označ červenou hviezdičkou *

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Obr. 21

Obr. 22

Obr. 23

Obr. 24

Zoznam bibliografických odkazov

Chránené stavovce

Obr. 2

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5e/Lynx_lynx_1_\(Martin_Mecnarowski\).jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5e/Lynx_lynx_1_(Martin_Mecnarowski).jpg) [17.3.2014]

Obr. 3 <http://fotky.sme.sk/foto/200786/ropucha-zelena?type=v&x=650&y=433> [17.3.2014]

Obr. 4 http://wdfw.wa.gov/ais/graphics/species_images/triturus_cristatus.jpg [17.3.2014]

Obr. 5 <http://www.gendzo.sk/gs/foto/249-03.jpg> [17.3.2014]

Obr. 6 <http://n2studio.mzf.cz/upload/clanky/korytnacka3.jpg> [17.3.2014]

Obr. 7 <http://www.lovuzdar.sk/userfiles/foto/16330/121061/47.jpg> [17.3.2014]

Obr. 8 <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/91/GoldenEagle-Nova.jpg/260px-GoldenEagle-Nova.jpg> [17.3.2014]

Obr. 9 http://www.nahuby.sk/images/fotosutaz/2007/12/02/Myotis-myotis/andrej_alena_94516.jpg [17.3.2014]

Obr. 10 <http://www.lesytanap.sk/08-archiv/obrazky/080213140205.jpg> [17.3.2014]

Obr. 11 <http://www.zvieratkaaa.estranky.cz/img/original/97/vydra-riecna--8-.jpg> [17.3.2014]

Obr. 12

http://www.oskole.sk/userfiles/image/2011/oktober/Urbanizacia_a_%C5%BEivo%C4%8D%C3%ADchy_ohrozen%C3%A9_druhy_okt.html_4d34139.png [17.3.2014]

Obr. 13 http://img.flog.pravda.sk/2009/07/25/w4v_244488_m.jpg [17.3.2014]

Obr. 14 <http://obec.ihrac.sk/wp-content/gallery/chranena-fauna-ihraca/rosnicka-zelena.jpg> [17.3.2014]

Obr. 15 http://photo.vivo.sk/jpeg/3306/96931/_n/e39cb7/kamzik-vrchovsky-tatransky [17.3.2014]

Obr. 16 http://2.bp.blogspot.com/-Z4rChOk-Ljc/Tas_njcezXI/AAAAAAAAAD5g/cP-n62jEHoE/s400/drop.jpg [17.3.2014]

Obr. 17 <http://www.cestyzatichom.sk/data/Image/agentura/Clanky2010/Hlavatka-KralovnaKarpas/Hlav3.jpg> [18.3.2014]

Obr. 18 <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d2/Uhu-muc.jpg/260px-Uhu-muc.jpg> [18.3.2014]

Obr. 19 http://jeanpierre.vacher.free.fr/anguis_croatia.jpg [18.3.2014]

Obr. 20 http://www.nahuby.sk/images/fotosutaz/2010/04/29/Ciconia-nigra/jozak_jozak_196374.jpg [18.3.2014]

Obr. 21 <http://data.az-europe.eu/data/albumy/ZVER/5000/84/MAIN/profile.jpg?144> [18.3.2014]

Obr. 22 http://www.lovuzdar.sk/userfiles/foto/4091/78637/dsc_0994_01.jpg [18.3.2014]

Obr. 23

[http://www.oskole.sk/userfiles/image/Sasa/prirodoveda3/Pr%C3%ADrodoveda%205%20-%20Oboj%C5%BEiveln%C3%ADky%20a%20plazy%20%C5%BEij%C3%BAce%20na%20poliach%20a%20l%C3%BAkach%20\(1\)_html_eb7f1d3.jpg](http://www.oskole.sk/userfiles/image/Sasa/prirodoveda3/Pr%C3%ADrodoveda%205%20-%20Oboj%C5%BEiveln%C3%ADky%20a%20plazy%20%C5%BEij%C3%BAce%20na%20poliach%20a%20l%C3%BAkach%20(1)_html_eb7f1d3.jpg) [18.3.2014]

Obr. 24

<http://img.ephoto.sk/data/users/7117/photos/b9ce31e45a9b64d84634dfe4ddef0daafea0427.jpg> [18.3.2014]